

Planini in v Račah. Dne 16. oktobra v Spielfeldu, v Apačah in v Oplotnici. Dne 18. oktobra pri Sv. Treh Kraljih v Slov. Goricah, v Mozirju, v Podsredi, v Trbovljah in v Vojniku.

Dopisi.

Iz Gotovelj. (Drugo pojasnilo.) Dovolite, gosp. urednik, da pojasnim še enkrat gospodu G.—njegovo neopravičeno dopisovanje. Če bi gosp. urednik poznali tukajšnje razmere, gotovo bi ne vsprejeli v svoj častni list tega brezmiselnega dopisovanja. Če so gosp. G. znane tukajšnje razmere, kar pa mislim, da ni mogoče, tedaj pač siromak ni pri zdravi pameti; ali njemu so gotovo neznane, hočem mu toraj razjasniti to stvar, da lahko sprevidi svoje krivo početje. V prvem dopisu začne najprvo pri tukajšnjih mladenčih, da napadajo iz tovarne se vračajoče delavce. Res, bila je neka napaka, katero pa je zakrivil hlapec tukajšnjega posestnika, za katerega niti ne vem, od kod da je. Vprašam toraj gosp. G., kje ima on tukaj svojo opravičenost? Napadati tukajšnje mirne mladeniče kar po časopisih in to celó po nedolžnem, ni li to velika predrznost? Ako se prigodi res med mlajšimi kakšna napaka, popravili bomo to mi starejši fantje že brez njega. Tukaj njega enkrat že ni bilo treba. V drugem dopisu začel je o letini in hmelju, kar je edino zadel, sicer pa je bilo to že tako obče znano, toraj brez potrebe. Dalje pa so mu na potu tudi ona tri dekleta, ki so bila obdolžena kot skladateljice nekih larifar; te bi bilo za nje res velika sramota in obžalovanja vredno, ko bi bilo njim to dokazano. Izgovarjal se je sicer, da niso bila imena v dopisih, a očita njim kar naravnost, da so se morale pri sodnji zagovarjati, tedaj je to pač čisto vse eno potem. Ker so pa ova dekleta pri tej stvari skoraj gotovo nedolžna, vprašam toraj zopet g. G., kje ima on ljubezen do bližnjega? Nobena reč pa ni tako skrita, pravi pregovor, da bi ne bila očita, torej tudi omenjenih larifar skladatelj prišel bo na dan in njega bo že sodila za to odločena sodnja, nikdar pa ne g. G. Kje ima neki tukaj zopet svojo prepričevalno resnico? Vidite ga, splaval je zopet po ledu. Sedaj pa imava še, dragi mi g. G., midva mali račun. Najprvo moram omeniti, da se nikdar ne sramujem svojega imena, da boče toraj sedaj g. G. vedel, Davorin je moje pravo ime, toraj nikakšna krinka. Da bi bil pa jaz s tem rad izvedel ime dopisnika, zmotil se je zopet g. pod krinko G., ker jaz to itak dobro vem. Če pa hoče g. G. izvedeti še kaj več od dragega Davorina, tedaj pa še le naj pride, pa naj pomisli poprej, da se potem tudi lahko opraviči. Le še eno prošnjo bi imel do dragega mi g. G., kedar boče kaj enacega pisal, naj podpiše rajši svoje celo ime, da ne bomo drugi krivi njegovih pisarij in tako mu ne bode potem nikdo oporekal.

Davorin.

Iz Slatine. (Nova Kinezija.) Gospod urednik, Vi ste nam ocenili slatinski »boben«. Hvala Vam, ali »dejanja mnogega cena izvira le iz namena«. Da veste toraj prav ceniti to muziko, moram Vam povedati, iz kakšnega namena delajo na Slatini letos tako na ta »štrument«. Mislite li zato, ker so na-nj navajeni? Že tudi. A »jaz pa nekaj novga mam!«. Veste, naši »gospudi« so tako štimani postali, da z nami kmeti nočejo več skupaj biti. Svetovno olikani kakor so, gotovo so kedaj že slišali o kineškem zidu, s katerim so si nekdanj Kinezi kraljestvo obzidali. In Kinezom se želijo poenačiti, od nas pa čisto se ločiti. Imena so si že pokinezili. Saj se spominjate, gosp. urednik, iz zgodovine in geografijske, da so kineška imena polna zlogov s

»tsching« pa »tschang« in »tsch«. Da postanejo popolnoma kinezarji, bodo se sedaj še obdali s kineškim zidom: ločiti se hočejo od občine »Slatina« ter ustanoviti posebno kraljestvo: »Nova Kinezija«. Nam kmetom bodo svoje obzidje odprli le tedaj, kedar bomo prišli k njihovim oštirjem pit in k trgovcem kupovat. Da nam tudi tega ne zabranijo, prepoveduje jim njihova vera. Spolnjujejo namreč vero tistih, o katerih nam slavni apostel Pavel piše, da njih »bog je trebuh«. Pa veste, naš vrli župan jim je silno napoti. Vsredi med njimi je. Prigovarjali so ga, naj se tudi pokinezi, a ker noče, sklenili so ga »vünzbobnati«. Glejte, zato je prišla tistokrat, kakor ste nam poročali, cela »banda« k njemu. Opravili niso nič. Zdaj pa še drugod okoli bobnajo, ter iščejo pri ljudéh podpise. Pomagajo pridno tudi deželni uradniki, zlasti stodnevni ravnatelj gosp. Schuberth in pisac gosp. Kovatschitsch, ki se je pri komisju, kateri smo mu tudi mi kmetje kupovali, lepo pisati naučil. Lovijo in slepijo pa ljudi s tem, da bodo manj davkov plačevali, če podpišejo. Pa veste, gospodje na Slatini! da nas nič posebno ni strah, če se obdaste s kineškim zidom. Vi ste dosti dolgo gospodarili v naši občini. A spravili ste jo v velike dolge in mnogokrat na boben, da je morala po nepotrebnem velike tožne stroške trpeti. Še leto dni ni preteklo, kar gospodarji večina, katero smo si mi kmetski posestniki izvolili, in poplačalo se je skoraj več dolga, kakor ste gs Vi v celih 16 letih poplačali, dasiravno ste večkrat celo več občinske doklade naračunili, kakor jih imamo sedaj. Te dolgove, katere ste napravili in zapustili, bodele lepo pomagali poplačati. Pri poštemem gospodarjenju nam potem ni treba se bati, da bi ne izhajali z manjšimi procenti za občinske doklade, kakor smo jih ta leta imeli, ko smo se nahajali v Vaši sužnosti. Pokazali ste pa s tem zopet, da niste prijatelji kmetskega ljudstva, zakaj sebičnež ni prijatelj. Zatoraj pa tudi vemo, da noben posestnik, ki razvidi, kaj Vi nameravate, ne bo se podpisal. Katerim pa je tudi trebuh bog, naj le gredo s trebuhom za kruhom. Dobička ne bodo imeli. Vi ste navajeni bobnati, in bodele tudi v novi občini gospodarili, kakor ste doslej v tej. Temu je celi svet priča, da kjerkoli liberalci gospodarijo, tam se množijo dolgovi.

Od Sv. Duha na Ostrem vrhu. (Šolski sklep.)

Povodom sklepa letnega šolskega tečaja so nekateri tukajšnji prijatelji šolske mladeži tistej pripravili izlet in v ta namen darovali: blag. gospod grajšček Ferdinand Hauschka 5 gld., č. g. župnik Fr. Segula ter gg. naduitelj F. Majcen, posestnika Andrej Seršen in Janez Lampreht po 1 gld., gospa Julijana Rakovič 1 krono. Ker sta pa gospa Marija Lakožič in njeni soprogo gosp. Feliks L., veleposestnika na Vurmatu, blagodušno povabila vso učečo se mladino na svoj dom ter njo posebej prav bogato in prijazno pogostila, ostalo je nam od že imenovanih darov nekaj novcev, ki se bodo v drugo stran obrnili. Mladina se je prav nedolžno veselila, pevala, deklamovala, telovadila in se igrala in o poldan, ko je zvon iz gore 12. uro naznanil, stojé in skupno molila »Angeljski pozdrav«. Vsem imenovanim dobrotnikom, posebno blagej Lakožičevej hiši srčna zahvala!

Jakob Gradišnik, načelnik kr. šol. sveta.

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Nasprotnik.)

Na našem »Bralnemu društvu« ne bode manjkalo sovražnikov od strani Nemcev, to smo znali že naprej; da bi se pa tudi med domačimi Slovenci znašel človek, kateri bi se izpodtikal nad društvenimi knjigami in časniki, in v krčmi javno smešil darovalca knjige ali časnika, tega se nismo nadjali. Žal, znašel se je res tukaj človek izmed obraženega stanú, kateri se je spodtikal nad knjigo »Rimski Katolik« in časnikom »Pilger« in darovalca imenovane knjige in časnika javno v krčmi

smešil, ter ga imenoval »pobožnega moža«, »svetnika« itd. Vprašamo, odkodi ima ta gospod, kot neud, pravico se nad društvenimi knjigami in časniki spodtikati in darovalca knjig javno v krémi smešiti? Ako si pa dotični gospod pripisuje pravico v tej reči zapovedovati in odločevati pri društvenih knjigah in časnikih, tedaj pa naj bode zagotovljen, da od zdaj naprej mu »R. K.« in »Pilger« v društveni bralni izbi ne bodeta več njegovih »Pistorijanskih« živcev vznemirjala. Mu je pač Gračka »tetka« že na srce prirastla.

Iz Veržeja. (Naši fajerveri) ali bolje rečeno, nasprotniki so imeli v nedeljo dne 1. oktobra po večernicah velike vaje (fajervertag), h katerim so povabili tudi sosedne, to seveda same nemškutarje, ter so jih le-ti res tako rekoč počastili s svojim prihodom. Kaj posebnega se pri vajah ni pripetilo, samo nekaj vam vendar moram naznaniti, dragi bralci, da vas malo seznanim s »fajerverhauptmanom« g. Milfelnerjem, kateremu pač ni po volji, da smo tudi mi začeli precej naprej stopati in da se zavedamo svoje narodnosti. Bil sem še pred večernicami z nekimi tovariši v sobi »bral. društva«, v katerej ravno prebiramo časnike in v katerej se tudi navdušujemo mi mlajši boritelji naroda za našo res tužno domovino. Kar naenkrat vstopi fajerverhauptman g. Milfelner v sobo in začne meni nič tebi nič: »Jaz bi rad, da bi soba že skoro prazna bila, da bomo mi šli notri, ker zunaj dež gre. Mi mu takoj obljubimo, da gremo ven, ker soba ni naša, ampak občinska in je nam samo za hranitev knjig in časnikov in za branje brezplačno podarjena. Začeli smo torej včasih pospravljati v društveno omaro, on pa odide. Njemu pa se je menda le še predolgo zdelo, ker se nismo naenkrat pobrali in vse na mizah njim popustili, pride zopet in nagovori sedaj že tudi prisotnega gosp. obč. predstojnika: »Jaz, požarnega društva stotnik, vas prosim, prepovejte »bral. društvu« sedaj tukaj biti«. Kaj ne, dragi čitatelji, da je g. Milfelner s tem mislil, da bi nas moral predstojnik ven zapoditi, kakor ovce? Ali tega on ni storil, ker je mož poštenjak. Tudi jaz se temu odločno uprem, da tega ni treba, ker smo tako že prej obljubili, da gremo prostovoljno. Gospod fajerverhopman je ostal na cedilu med svojimi pristaši. Da bi le, dragi bralci, znali, kako je to njega jezilo! Čisto bled je bil od same jeze. Vse to pa omenjam radi tega, da okoličani in ves slovenski svet izve, kakega narodnega sovražnika, da imamo mi Verženci v svojem trgu. Vam pa, zavedni Slovenci, bodi-si v trgu ali okolici, svetujem, da greste radi mimo »rudeče hiše«. — Svoji k svojim! A. St.

Iz Rečice. (Angelj varuh.) Na rožnivenško nedeljo se je nekemu posestniku splašil konj, ko se je peljal s svojo ženo in z malim otrokom od prvega sv. opravila domu. V Spod. Rečici na mostu zadene konj ob ograjo, jo zlomi in pade v Savinjo ter potegne voz z ljudmi vred za seboj. Komur je ta most znan, bode takoj mislil, da so omenjene osebe gotovo tukaj našle svojo smrt, ali da so se vsaj močno poškodovale. Ali glejte čudež: vsi so popolnoma zdravi ostali, ter zdaj čast in hvalo dajejo Mariji, kraljici sv. rožnega venca in angelju varhu za čudežno rešitev, ž njimi vred pa tudi vsi drugi ljudje, ko slišijo, kaj in kako se je zgodilo.

Od Sv. Petra pri Radgoni. (Dva junaka!) Ko sem bil v preteklem tjednu po mnogih mesecih zopet v Mariboru, pokaže mi prijatelj najnovejšo Mariboržanko, rekoč: »Poglej si jo, dobro teto, kakšno slavo prepeva dvema najbolj zaslužnima iz vaše župnije. Le sam si prečitaj, kako hvali Petrovsko šolo, kako boža vašega ljubeznivega Erženjaka, kar do nebes ga povzdiguje.« Zares hvaležni moramo biti Mariborski teti, kajti prepričala nas je, kako dragoceni zlahten kamen

imamo, svetel in veliki ko brus, samo škoda, da ga trdokorni, kakor že smo, nečemo pripoznati. Že davno morali bi pre uvideti, da so naš gospod školnik pravi nedosegljivi izvrstnjak, še imenitnejši, kakor sam kapeški Kvas. Ali ne, da se radujemo in veselimo, ker so nam tukaj ostali in niso hteli oditi v Ljutomer, kamor so pre bili pozvani; narobe pa mi, pač oslepljeni Petrovčani, sodimo: naši šolarji se nam smilijo, zategadelj že dolgo let resnično obžalujemo, zakaj je g. Erženjak škarje in iglo povrgel, kajti svoje dni je bil pre tako fleten krojaček, da je še dnešnji den po vsej fari malo takih. — Drugi slavospev, ki ga donša ista Mariboržanka iz Gornje Radgone, posvečen je, komu drugemu, če ne Bračko-tu? Par nobile fratrum! Bračko pre ni kargodi, ampak on je velikanski posestnik, on je »gomajdeferstehar«, drugokrat »becirksomman«, fajberhotman«, ud mnogih društev i. t. d. Po tetki zvemo, da je Bračko tudi nekš »gardist« pa »wakerman«, povrh tega še poseben poštenjak od pet do brade, pa ravno zavoljo njegovih preizvrstnih lastnostij ga »klerikalci« nikakor ne marajo, ampak hudobno ga »cunjavajo«, češ, da je »orehovski prerok«. Naposled podučava nas Mariboržanka: gospod Bračko so mož neprestano in neumorno delaven, oni se nikoli ne ozirajo na svoj lastni hasek, ampak posvod in vselej imajo edino pred očmi telesno in duševno blagostanje svojega bližnjega, zatorej so pre pri vsakem, kdor njih pozna, v visokem poštovanju in ne ostane njim časa za prerokovanje in razne »pop-ovske šuri-muri. Kedar pa bode treba proti klerikalcem in »črnim oslom« v boj stopiti, tedaj bodo Bračko na svojem mestu junško stali in skrbeli za liberalnost in srečo ljudstva na svetu. — Strašno, strašno! Kaj se nam prerokuje in obečuje iz — Orehovec pri Žabnjaku!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V sredo se je napolnila iz nova hiša drž. zbora. Vojni minister je prinesel kar iz kraja načrt za novo postavo, po kateri bode deželni brambi stati dve leti pod puško. Če se postava ne sprejme, odstopi pa neki celo ministerstvo. Ni pa skorej dvoma, da do tega ne pride. — Minister za drž. finance, dr. Steinbach je predložil drž. proračun za leto 1894, dohodkov račun na 618,694.237 gld. in stroškov na 618,105.542 gld. ter bi po takem še ostalo v drž. kasah 411.542 gld. To ravno ni veliko! — Minister za poljedelstvo predlaga »kmetijske zadruge« in »kmečke domove«, grof Taaffe pa spremembo volilnega reda za drž. zbor; po tem dobijo pravico voliti dosluženi vojaki z bojno svetinjo in pa podčastniki, če tudi ne plačujejo davka.

Štajarsko. V Gradci so zadnjo nedeljo ustanovili podružnico »katol. šolskega društva«. To je tém lepše poročilo, ker se deslej o konservativcih v Gradci ni slišalo veliko in vendar je znano, da živi v Gradci unetih katolikav dovolj, saj niso v nobenem mestu cerkve tako polne, kakor ravno v tem mestu in tudi dobrotnikov ubogo ljudstvo ne najde lahko kje drugje v tolikem številu. — Družba katol. mojstrov si je napravila novo, lepo hišo, v kateri se zbirajo mojstri v posvetovanje, pa tudi rokodelski učenci dobijo v njej potrebnega pouka. Tudi lepo delo!

Koroško. »Kmečka zveza« ne da miru ter hoče po sili slov. kmete spraviti v nemčurski in brezverski koš, zato ima v nedeljo dne 29. oktobra zborovanje v Ledenicah v slov. Rožu. — Podružnica sv. Cirila in Me-